FOTO: ANP

De Tour, de beste reclamespot ooit

De kracht van *place marketing* werd deze zomer nog maar eens bewezen op de Olympische Spelen, met Parijs in een fenomenale hoofdrol. Maar hoe krachtig de Spelen ook zijn als uithangbord, de Tour de France blijft de beste reclamespot aller tijden als het gaat om locaties in de schijnwerpers te zetten. Maar liefst 20 miljoen kijkers per dag bewonderen gedurende drie weken urenlang de schoonheid van platteland, stad en dorp. *Nomen est omen*, veelal Franse *places* dus. De eerste buitenlandse stad die in 1954 een *Grand Départ* mocht organiseren, was Amsterdam. De Nederlandse koopmansgeest, toen al. Geen wonder dat ook weer in Nederland, in Rotterdam, afgelopen maand de eerste buitenlandse *Grand Départ* van de Tour de France Femmes plaatsvond. Wederom een publicitair schot in de roos. (MH)

Column

Olympische schijn

DOOR JEROEN SCHEERDER

De Seine die in scène werd gezet, desinformatie over het geslacht van boksolympiërs en wapengekletter in een multipolaire wereld. Van schijndecor, over schijninclusie tot schijnvrede. Drie fel besproken cases in de aanloop naar, tijdens en ook na de Zomerspelen van 2024 in Parijs. Een korte kroniek van een aangekondigde ogenschijnlijkheid.

Case 1 – wanneer het decor belangrijker wordt dan de gladiator. Het was al ruim voor aanvang van de Olympische Spelen door de burgemeester geproclameerd: Parijs zou er alles aan doen om zijn bekende stadsrivier gezuiverd én op het olympisch programma te krijgen. Op die manier zouden niet alleen de olympische triatleten en openwaterzwemmers hun ding kunnen doen in het hart van de 'Lichtstad', maar zouden eindelijk ook opnieuw zwemrecreanten een plons kunnen wagen. De Seine als publieke zwemplek? Door een zwemverbod was dat iets van meer dan honderd jaar geleden. De Parijse grandeur zou tijdens de Olympische Spelen niet alleen te land en in de lucht, maar dus ook op en in het water van de Seine bewonderd kunnen worden. Het begon met de openingsceremonie, die als een langgerekte *bateau-mouche* van pracht en praal langs de toeschouwers voorbijgleed. Vervolgens was het de beurt aan de eigenlijke zwemcompetitie, die haast letterlijk in het water viel wegens... te veel regen en dus ook niet-gewenst rioolwater. Waarna het beeld van de iconische Seine op het einde van de Spelen wederom zou opduiken in de slotspeech van sportpaus Bach met een woordspeling... "*Seine-sational*". Dat imago werd alvast niet bekrachtigd in *Sous la Seine*, de horrorfilm die enkele weken voor de opening van de Spelen in première ging en waarin naast een vervuilde Seine, ook triatleten en een nieuwe haaiensoort de hoofdrol spelen. Als klap op de vuurpijl waren er nog de 'kaktivisten', die opriepen om voortaan zijn gevoeg te doen in de Seine uit protest tegen de Spelen. Geen fraai beeld dus.

Case 2 – wanneer vrouwen te veel hun mannetje lijken te staan. Ze werden aangekondigd als de Olympische Spelen waarop de strijd voor gendergelijkheid in de sport beslecht was. Het gelijke aantal mannelijke en vrouwelijke olympiërs in Parijs was immers een primeur. Dat mocht wel na een olympische aanloop van 128 jaar. En toch. De Algerijnse Imane Khelif en de Taiwanese Lin Yu-ting hadden 'gefaald' voor de geslachtstest op het WK boksen van 2023 in New Delhi en werden daarom door de organiserende instantie IBA gediskwalificeerd. De International Boxing Association is door het IOC evenwel verbannen, waardoor de olympische boksregels nu door de *boxing unit* van het IOC bepaald worden en zowel Khelif als Yu-ting volwaardig aan het olympisch boksconcours bij de vrouwen konden deelnemen. Niet alleen organisatorisch een complex gegeven. Dus worden urologen opgetrommeld om uitsluitsel te geven: variaties in de geslachtsontwikkeling spelen een rol en impliceren dat hoge testosteronwaarden bij vrouwen niet noodzakelijk betekenen dat zij biologische mannen zijn. De Italiaanse en Hongaarse premiers Giorgia Meloni en Viktor Orbán, multimiljardair Elon Musk en fantasyschrijfster Joanne Rowling mengden zich in de discussie. Zij lieten verstaan dat te masculien ogende sportsters de toegang tot de vrouwencompetitie ontzegd dient te worden. Weg met de zo verhoopte genderpariteit waar het IOC naar streefde. De beoogde genderinclusiviteit bleek een farce. Weg ook tegenstand: zowel Khelif als Yu-ting mepten zich in hun respectievelijke gewichtsklasse naar goud.

Case 3 – wanneer er tijdens de Spelen ook op leven en dood gestreden wordt. Sinds 1993 werkt het IOC samen met de Verenigde Naties. Die samenwerking komt onder meer tot uiting in het gezamenlijk afkondigen van de zogenaamde '*Olympic Truce*', een wapenstilstand die kort voor de Olympische Spelen zou aanvangen en tot kort erna zou duren. Een heilige oud-Griekse traditie die echter nooit een traditie werd in het moderne tijdperk. Dat kan ook moeilijk anders in een geopolitiek sterk gepolariseerde wereld. Anno 2024 is wereldwijd zeker één op de zes mensen aan een gewapend conflict blootgesteld. Sinds WO II hebben er nooit eerder zo veel conflicten op aarde gewoed. Het gaat er ook gewelddadiger aan toe. Hoewel de inval van Rusland in Oekraïne ertoe geleid heeft dat (Wit-)Russische landenteams niet welkom zijn op de Spelen, blijven andere oorlogvoerende landen juist wel vertegenwoordigd. Nog tijdens de Parijse Spelen viel Oekraïne Rusland binnen. Als tegenaanval natuurlijk. Olympische Spelen als vredestichtende actor? Sportieve strijd verhindert geen wapenstrijd.

Afgaande op de reacties van het IOC, de organisatoren, de sponsors en zeker het talrijke publiek was Parijs 2024 onovertroffen qua beleving. Waarlijk schoon spel. In de schijn van de olympische vlam is er ook het spel dat het daglicht schuwt. Geen schoon tafereel, wel een werkelijkheid. ●

Prof. Jeroen Scheerder is hoogleraar sportbeleid en sportsociologie aan de KU Leuven en research associate van de UNESCO Chair for Sport, Development, Peace (SDP) & Olympic Education aan de Faculty of Community & Health Sciences van de University of the Western Cape (UWC).